Curs 6

- **1** Funcția sumă $f(x_1, x_2) = x_1 + x_2$.
- 2 Funcția produs $f(x_1, x_2) = x_1 \cdot x_2$.
- **3** Funcția factorial f(x) = x!.
- $f(x_1, x_2) = x_1^{x_2}.$

2/12

- **1** Funcția sumă $f(x_1, x_2) = x_1 + x_2$.
- 2 Funcția produs $f(x_1, x_2) = x_1 \cdot x_2$.
- **3** Funcția factorial f(x) = x!.
- $(x_1, x_2) = x_1^{x_2}.$

$$x_1^0=1$$
 (Atenție: convenim ca $0^0=1$) $x_1^{x_2+1}=x_1^{x_2}\cdot x_1.$

• Funcția predecesor $p(x) = \begin{cases} x - 1, & \text{dacă } x \neq 0 \\ 0, & \text{dacă } x = 0. \end{cases}$

Curs 6

- Funcția sumă $f(x_1, x_2) = x_1 + x_2$.
- 2 Funcția produs $f(x_1, x_2) = x_1 \cdot x_2$.
- **3** Funcția factorial f(x) = x!.
- $f(x_1,x_2) = x_1^{x_2}.$

$$x_1^0 = 1$$
 (Atenție: convenim ca $0^0 = 1$) $x_1^{x_2+1} = x_1^{x_2} \cdot x_1$.

- Funcția predecesor $p(x)=\left\{ egin{array}{ll} x-1, \; \operatorname{dacă}\; x
 eq 0 \\ 0, \; \operatorname{dacă}\; x=0. \end{array} \right.$ p(0)=0 p(x+1)=x.
- $f(x_1, x_2) = \begin{cases} x_1 x_2, x_1 \ge x_2, \\ 0, x_1 < x_2. \end{cases}$

2 / 12

- **1** Funcția sumă $f(x_1, x_2) = x_1 + x_2$.
- ② Funcția produs $f(x_1, x_2) = x_1 \cdot x_2$.
- **3** Funcția factorial f(x) = x!.
- $f(x_1,x_2) = x_1^{x_2}.$

$$x_1^0=1$$
 (Atenție: convenim ca $0^0=1$) $x_1^{x_2+1}=x_1^{x_2}\cdot x_1.$

- Funcția predecesor $p(x) = \begin{cases} x 1, & \text{dacă } x \neq 0 \\ 0, & \text{dacă } x = 0. \end{cases}$ p(0) = 0 p(x + 1) = x.
- $f(x_1, x_2) = \begin{cases} x_1 x_2, x_1 \ge x_2, \\ 0, x_1 < x_2. \end{cases}$

$$x_1 - 0 = 0$$

 $x_1 - (x_2 + 1) = p(x_1 - x_2)$

$$f(x_1, x_2) = |x_1 - x_2|.$$

$$|x_1 - x_2| = (x_1 - x_2) + (x_2 - x_1)$$

3/12

$$f(x_1, x_2) = |x_1 - x_2|.$$

$$|x_1 - x_2| = (x_1 - x_2) + (x_2 - x_1)$$

$$(x_1, x_2) \equiv (x_1 = x_2).$$

6

$$f(x_1, x_2) = |x_1 - x_2|.$$

$$|x_1 - x_2| = (x_1 - x_2) + (x_2 - x_1)$$

$$f(x_1, x_2) \equiv (x_1 = x_2).$$

$$(x_1 = x_2) \equiv \alpha(|x_1 - x_2|).$$

3/12

$$f(x_1, x_2) = |x_1 - x_2|.$$

$$|x_1 - x_2| = (x_1 - x_2) + (x_2 - x_1)$$

- $f(x_1, x_2) \equiv (x_1 = x_2).$ $(x_1 = x_2) \equiv \alpha(|x_1 x_2|).$
- ① Dacă f și g sunt predicate recursive, atunci \bar{f} , $f \lor g$, $f \land g$ sunt recursive.

3/12

s 6 November 14, 2022

$$f(x_1, x_2) = |x_1 - x_2|.$$

$$|x_1 - x_2| = (x_1 - x_2) + (x_2 - x_1)$$

- $f(x_1, x_2) \equiv (x_1 = x_2).$ $(x_1 = x_2) \equiv \alpha(|x_1 x_2|).$
- ① Dacă f și g sunt predicate recursive, atunci \bar{f} , $f \lor g$, $f \land g$ sunt recursive.

$$\overline{f} \equiv \alpha(f)$$
, $f \wedge g \equiv f \cdot g$, $f \vee g \equiv \overline{\overline{f} \wedge \overline{g}}$

3/12

s 6 November 14, 2022

② Dacaă h, g, P sunt funcții recursive de n variabile, atunci $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = \begin{cases} g(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{dacă } P(x_1, x_2, \dots, x_n), \\ h(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{altfel} \end{cases}$ este recursivă.

Dacaă h, g, P sunt funcții recursive de n variabile, atunci $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = \begin{cases} g(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{dacă } P(x_1, x_2, \dots, x_n), \\ h(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{altfel} \end{cases}$ este recursivă.

$$f \equiv g \cdot P + h \cdot \alpha(P).$$

B Dacă $f(x_1, x_2, \dots, x_n, t)$ este recursivă, atunci funcțiile:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = \sum_{t=0}^{m} f(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

$$h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = \prod_{t=0}^{m} f(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$
sunt recursive.

4 / 12

Dacaă h, g, P sunt funcții recursive de n variabile, atunci $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = \begin{cases} g(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{dacă } P(x_1, x_2, \dots, x_n), \\ h(x_1, x_2, \dots, x_n), & \text{altfel} \end{cases}$ este recursivă.

$$f \equiv g \cdot P + h \cdot \alpha(P).$$

O Dacă $f(x_1, x_2, \dots, x_n, t)$ este recursivă, atunci funcțiile:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = \sum_{t=0}^{m} f(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

$$h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = \prod_{t=0}^{m} f(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$
sunt recursive.

$$g(x_1, x_2, \dots, x_n, 0) = f(x_1, x_2, \dots, x_n, 0),$$

$$(x_1, x_2, \dots, x_n, m+1) = g(x_1, x_2, \dots, x_n, m) + f(x_1, x_2, \dots, x_n, m+1).$$

◆ロト ◆個 ト ◆ 恵 ト ◆ 恵 ・ 釣 へ ②

lacktriangledown Dacă predicatul $P(x_1, x_2, \dots, x_n, t)$ este recursiv, atunci:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\forall t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t), h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\exists t)_{t < m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

sunt recursive.

4 Dacă predicatul $P(x_1, x_2, ..., x_n, t)$ este recursiv, atunci:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\forall t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t), h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\exists t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

sunt recursive.

$$(\forall t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\prod_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] = 1,$$

$$(\exists t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\sum_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] \neq 0.$$

• Funcția $f(x_1, x_2) \equiv x_2 | x_1$ este recursivă.

5 / 12

oxdot Dacă predicatul $P(x_1, x_2, \dots, x_n, t)$ este recursiv, atunci:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\forall t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t), h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\exists t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

sunt recursive.

$$(\forall t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\prod_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] = 1,$$

 $(\exists t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\sum_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] \neq 0.$

- Funcția $f(x_1, x_2) \equiv x_2 | x_1$ este recursivă. $x_2 | x_1 \equiv (\exists t)_{t < x_1} (x_2 \cdot t = x_1)$.
- Predicatul $Prime(x) \equiv$ "este x număr prim?", este recursiv.

5 / 12

4 Dacă predicatul $P(x_1, x_2, ..., x_n, t)$ este recursiv, atunci:

$$g(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\forall t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t), h(x_1, x_2, ..., x_n, m) = (\exists t)_{t \le m} P(x_1, x_2, ..., x_n, t),$$

sunt recursive.

$$(\forall t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\prod_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] = 1,$$

 $(\exists t)_{t \leq m} P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \equiv \left[\sum_{t=0}^m P(x_1, x_2, \dots, x_n, t) \right] \neq 0.$

- $f(x_1,x_2) \equiv x_2|x_1$ este recursivă. $x_2|x_1 \equiv (\exists t)_{t \le x_1} (x_2 \cdot t = x_1).$
- Predicatul $Prime(x) \equiv$ "este x număr prim?", este recursiv. $Prime(x) \equiv (x > 1) \land (\forall t)_{t \le x} ((t = 1) \lor (t = x) \lor \overline{(t|x)}).$

5 / 12

s 6 November 14, 2022

• Funcția "parte întreagă", $f(x_1, x_2) = [x_1/x_2]$ este recursivă.

- Funcția "parte întreagă", $f(x_1, x_2) = [x_1/x_2]$ este recursivă. $[x_1/x_2] = min_t[(t+1) \cdot x_2 > x_1].$
- B Funcția $R(x_1, x_2)$, restul împărțirii întregi a lui x_1 la x_2 , este recursivă.

- $m{m{v}}$ Funcția "parte întreagă", $f(x_1,x_2)=[x_1/x_2]$ este recursivă. $[x_1/x_2]=min_t[(t+1)\cdot x_2>x_1].$
- Funcția $R(x_1, x_2)$, restul împărțirii întregi a lui x_1 la x_2 , este recursivă. $R(x_1, x_2) = x_1 \dot{-} (x_2 \cdot [x_1/x_2])$.

6/12

- Funcția "parte întreagă", $f(x_1, x_2) = [x_1/x_2]$ este recursivă. $[x_1/x_2] = min_t[(t+1) \cdot x_2 > x_1].$
- Funcția $R(x_1, x_2)$, restul împărțirii întregi a lui x_1 la x_2 , este recursivă. $R(x_1, x_2) = x_1 (x_2 \cdot [x_1/x_2])$.
- Puncția p_n definită ca al n-lea număr prim, cu $p_0 = 0$, este recursivă. $p_{n+1} = min_t[Prime(t) \land (t > p_n)].$
- Funţiile:
 - $< x_1, x_2 > = 2^{x_1}(2x_2 + 1) \dot{-} 1,$
 - I(x) = z, a.i. există t, $\langle z, t \rangle = x$,
 - r(x) = z, a.i. există t, < t, z >= x,

sunt funcții recursive.

② Definim numărul lui Gödel atașat unei secvențe (a_1, a_2, \ldots, a_n) ca fiind:

$$[a_1,a_2,\ldots,a_n]=\prod p_i^{a_i}.$$

Exemplu: $[3, 0, 1, 8] = 2^3 \cdot 5 \cdot 7^8$.

↓□▶ ↓□▶ ↓□▶ ↓□▶ ↓□▶ ↓□ ♥ Q ○

6/12

Puncția $(x)_i$ definită astfel: dacă $x = [a_1, a_2, \dots, a_n]$ atunci $(x)_i = a_i$. Această funcție este recursivă.

Puncția $(x)_i$ definită astfel: dacă $x = [a_1, a_2, ..., a_n]$ atunci $(x)_i = a_i$. Această funcție este recursivă.

$$(x)_0 = \underline{0},$$

$$(x)_i = min_t[\overline{p_i^{t+1}|x}].$$

Suncția Lt(x) definită astfel: dacă $x = [a_1, a_2, ..., a_n]$ atunci Lt(x) = n. Această funcție este recursivă.

Curs 6

Puncția $(x)_i$ definită astfel: dacă $x = [a_1, a_2, \dots, a_n]$ atunci $(x)_i = a_i$. Această funcție este recursivă.

$$(x)_0 = 0,$$

$$(x)_i = min_t[\overline{p_i^{t+1}|x}].$$

Tuncția Lt(x) definită astfel: dacă $x = [a_1, a_2, \dots, a_n]$ atunci Lt(x) = n. Această funcție este recursivă. $Lt(x) = min_t[((x_t) \neq 0) \land (\forall j)_{j \leq x}((j \leq y) \lor ((x)_j = 0))].$

7 / 12

Demonstratie. Fie M o masina Turing determinista si fie $f(x_1, x_2, ..., x_n)$ functia calculata de M. Fara a restrictiona generalitatea, vom presupune ca n = 1 deci masina calculeaza functia f(x).

Fie $\{s_0=0,s_1=1,\dots\}$ o enumerare a tuturor simbolurilo ce pot aparea pe banda unei masini Turing. Identificam simbolul s_i prin indicele sau i. Numerotam celulele benzii cu $0,1,\dots$ astfel incat fiecare celula se identifica prin numarul sau.

Fie $\{q_0, q_1, \dots\}$ o enumerare a tuturor starilor ce pot aparea in definitia unei masini Turing. Identificam fiecare stare cu pozitia sa in aceasta enumerare.

La un pas oarecare, atasam urmatorul numar configuratiei curente: < a, < b, c >>, unde a este identificatorul starii curente, b este pozitia capului de citire/scriere pe banda masinii, iar c este numarul Gödel asociat continutului benzii.

Lurs 6

Exemplu: starea curenta este q_2 , pozitia capului pe banda este 3 iar continutu benzii este: $s_1s_1s_0s_3B$, atunci numarul asociat acestei configuratii este

Exemplu: starea curenta este q_2 , pozitia capului pe banda este 3 iar continutu benzii este: $s_1s_1s_0s_3B$, atunci numarul asociat acestei configuratii este

$$<2, <3, 2 \cdot 3 \cdot 7^3>>=<2, 2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1>=$$

 $2^2 \cdot 2(2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1) - 1.$

Configuratia initiala are numarul:

9/12

s 6 November 14, 2022

Exemplu: starea curenta este q_2 , pozitia capului pe banda este 3 iar continutu benzii este: $s_1s_1s_0s_3B$, atunci numarul asociat acestei configuratii este

$$<2, <3, 2 \cdot 3 \cdot 7^3>>=<2, 2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1>=$$

 $2^2 \cdot 2(2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1) - 1.$

Configuratia initiala are numarul:

$$<0,<0,\prod_{i=1}^{x+1}p_i>>.$$

9/12

Exemplu: starea curenta este q_2 , pozitia capului pe banda este 3 iar continutu benzii este: $s_1s_1s_0s_3B$, atunci numarul asociat acestei configuratii este

$$<2, <3, 2 \cdot 3 \cdot 7^3>>=<2, 2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1>=$$

 $2^2 \cdot 2(2^3 \cdot 2(2 \cdot 3 \cdot 7^3 + 1) - 1) - 1.$

Configuratia initiala are numarul:

$$<0,<0,\prod_{i=1}^{x+1}p_i>>.$$

Definim functia $C_M(x,n)=$ numarul atasat configuratiei masinii la pasul n pe intrarea x. Evident, $C_M(x,0)=<0,<0,\prod_{i=1}^{x+1}p_i>>$. Daca masina se opreste dupa n_0 pasi, atunci definim $C_M(x,n)=C_M(x,n_0)$, pentru orice $n>n_0$.

◆ロト ◆個 ト ◆ 恵 ト ◆ 恵 ・ り へ ②

9/12

s 6 November 14, 2022

Definim functiile auxiliare:

- $h_1(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul starii in care trece } M \text{ din configuratia cu numarul } z, \\
 \text{daca acest numar codifica o configuratie valida in } M \\
 0, \text{ altfel}
 \end{cases}$
- $h_2(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul celulei de pe banda unde se pozitioneaza} \\
 \text{capul I/O dupa configuratia cu numarul } z, \text{ daca acest numar} \\
 \text{codifica o configuratie valida in } M \\
 0, \text{ altfel}
 \end{cases}$
- $h_3(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul configuratiei benzii dupa configuratia cu numarul } z, \\
 \text{daca acest numar codifica o configuratie valida in } M \\
 0, altfel
 \end{cases}$

Definim functiile auxiliare:

- $h_1(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul starii in care trece } M \text{ din configuratia cu numarul } z, \\
 \text{daca acest numar codifica o configuratie valida in } M \\
 0, \text{ altfel}
 \end{cases}$
- $h_2(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul celulei de pe banda unde se pozitioneaza} \\
 \text{capul I/O dupa configuratia cu numarul } z, \text{ daca acest numar} \\
 \text{codifica o configuratie valida in } M \\
 0, \text{ altfel}
 \end{cases}$
- $h_3(z) =$ $\begin{cases}
 \text{numarul configuratiei benzii dupa configuratia cu numarul } z, \\
 \text{daca acest numar codifica o configuratie valida in } M \\
 0, \text{ altfel}
 \end{cases}$

$$C_M(x, n+1) = \langle h_1(C_M(x, n), \langle h_2(C_M(x, n)), h_3(C_M(x, n))) \rangle \rangle.$$

10 / 12

Fie a numarul unei stari si b numarul unui simbol. Definim

$$\bullet \ g_1(a,b) = \left\{ \begin{array}{l} \text{numarul starii in care trece M din starea a,} \\ \text{citind b, daca a si b sunt valide} \\ 0, \ \text{altfel} \end{array} \right.$$

•
$$g_2(a,b) = \begin{cases} \text{numarul simbolului scris pe banda de } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

•
$$g_3(a,b) = \begin{cases} 0 \text{ sau } 2, \text{ daca } M \text{ se deplaseaza la stanga sau dreapta} \\ \text{din starea } a \text{ citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

rs 6

Fie a numarul unei stari si b numarul unui simbol. Definim

•
$$g_1(a,b) = \begin{cases} \text{numarul starii in care trece } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

•
$$g_2(a,b) = \begin{cases} \text{numarul simbolului scris pe banda de } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

•
$$g_3(a,b) = \begin{cases} 0 \text{ sau 2, daca } M \text{ se deplaseaza la stanga sau dreapta} \\ \text{din starea } a \text{ citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

$$h_1(z) = g_1(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))})$$

Lurs 6

Fie a numarul unei stari si b numarul unui simbol. Definim

•
$$g_1(a,b) = \begin{cases} \text{numarul starii in care trece } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

•
$$g_2(a,b) = \begin{cases} \text{numarul simbolului scris pe banda de } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

•
$$g_3(a,b) = \begin{cases} 0 \text{ sau } 2, \text{ daca } M \text{ se deplaseaza la stanga sau dreapta} \\ \text{din starea } a \text{ citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

$$h_1(z) = g_1(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))})$$

$$h_2(z) = I(r(z)) + g_3(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))}) - 1$$

Curs 6

Fie a numarul unei stari si b numarul unui simbol. Definim

$$\bullet \ g_1(a,b) = \left\{ \begin{array}{l} \text{numarul starii in care trece M din starea a,} \\ \text{citind b, daca a si b sunt valide} \\ 0, \ \text{altfel} \end{array} \right.$$

•
$$g_2(a,b) = \begin{cases} \text{numarul simbolului scris pe banda de } M \text{ din starea } a, \\ \text{citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$$

• $g_3(a,b) = \begin{cases} 0 \text{ sau } 2, \text{ daca } M \text{ se deplaseaza la stanga sau dreapta} \\ \text{din starea } a \text{ citind } b, \text{ daca } a \text{ si } b \text{ sunt valide} \\ 0, \text{ altfel} \end{cases}$

$$\begin{array}{l} h_1(z) = g_1(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))}) \\ h_2(z) = I(r(z)) + g_3(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))}) \dot{-} 1 \\ h_3(z) = r(r(z))/p_{I(r(z))}^{(r(r(z)))_{I(r(z))}} * p_{I(r(z))}^{g_2(I(z), (r(r(z)))_{I(r(z))})} \end{array}$$

11 / 12

Afirmatii:

- Functiile g_1, g_2, g_3 sunt recursive.
- Functiile h_1, h_2, h_3 sunt recursive.
- Functia C_M este recursiva.

Definim $nr_M(x)$ ca fiind numarul de pasi pe care ii face M pentru a calcula f(x), daca f(x) este definita.

Afirmatii:

- Functiile g_1, g_2, g_3 sunt recursive.
- Functiile h_1, h_2, h_3 sunt recursive.
- Functia C_M este recursiva.

Definim $nr_M(x)$ ca fiind numarul de pasi pe care ii face M pentru a calcula f(x), daca f(x) este definita.

$$nr_M(x) = min_t[C_M(x,t) = C_M(x,t+1)].$$

Deci nr_M este recursiva.

Atunci f se poate scrie:

12 / 12

Afirmatii:

- Functiile g_1, g_2, g_3 sunt recursive.
- Functiile h_1, h_2, h_3 sunt recursive.
- Functia C_M este recursiva.

Definim $nr_M(x)$ ca fiind numarul de pasi pe care ii face M pentru a calcula f(x), daca f(x) este definita.

$$nr_M(x) = min_t[C_M(x,t) = C_M(x,t+1)].$$

Deci nr_M este recursiva.

Atunci f se poate scrie:

$$f(x) = Lt(r(r(C_M(x, nr_M(x))))) - 1.$$

In concluzie, f este recursiva.

12 / 12